

VALPHÄNVISNINGSKRAV fr. o .m 2009-07-01

Allmänt

Rasklubbens valphänvisning baserar sig på SBK:s grundstadga för rasklubb vilken uttrycker:

"Rasklubben har i enlighet med förbundets grundstadga till uppgift:

- *att ansvara och väcka intresse för avel av sunda, mentalt och exteriört goda hundar av den egna rasen/raserna och bevara och utveckla dess bruksegenskaper"(§1)*

Vidare baserar sig kraven på SKK:s grundregler för avelsetik (2009-01-01) som bl.a. uttrycker:

"Hundavel ska bedrivas på ett sådant sätt att det befrämjar avkommans hälsa och välbefinnande. Varje medlem som upplåter sin hund till avel ska vara väl förtrogen med SKK:s avelspolicy samt med rasens standard, provbestämmelser, registrerings-bestämmelser och rasspecifika avelsstrategi.

Det åligger varje medlem i SKK-organisationen:

- *att till avel endast använda hundar som inte har allvarlig sjukdom/funktionshinder och som har ett gott och för rasen typiskt temperament. Hund som uppvisar beteendestörning i form av överdrivna rädsloreaktioner eller aggressivt beteende i oprovocerade eller för hunden vardagliga situationer ska inte användas i avel.*
- *att i avelsarbetet undvika parningskombination som utifrån tillgänglig information ökar risken för allvarlig sjukdom/ funktionshinder hos avkomman."*

Rasklubbens tolkning av ovanstående är att det är varje uppfödarens och hanhundsägarens ansvar att förutom att ta hänsyn till mätbara resultat (HD, MH etc.) även beakta övriga hälsoproblem i form av t.ex. skotträdslo oavsett tidigare beskrivningsresultat, andra påtagliga rädslor, oklara hälsoproblem som klådor, ospecifika led- och ryggproblem, problem med immunförsvar etc. med hänvisning till SKK:s avelsetik och SASK:s rasspecifika avelsstrategier.

Rasklubben vill också trycka på vikten av avel på hundar med bevisad arbetsförmåga och arbetskapacitet för att enligt rasklubbens grundstadga "bevara och utveckla dess bruksegenskaper".

Krav för valphänvisning

Dessa krav för valphänvisning gäller för kullar födda efter 2009-07-01. De nya riktlinjerna är framarbetade med utgångspunkt från intentioner i SASK:s RAS-dokument och är en följd av den utveckling som skett i rasen. Kraven kan komma att ändras som ett led i arbetet med RAS.

1. **HD:** u.a. /A eller B, eller motsvarande enligt gamla bedömningssystemet.
 2. **Ögon:** u.a. avseende tecken på ärftlig ögonsjukdom före 10 veckors ålder samt efter 24 mån ålder, dock senast inom tolv månader före parningstillfället.
 3. **Skottfasthet:** Rasklubben ger endast valphänvisning för avel på skottfasta hundar. Detta innebär t.ex. genomfört MH med godkänt skott (värdesiffror 1-3) alt. genomförd mentaldel för korning med godkänt skott (skottfast alt. 3-5) alt. annan bevisad skottfasthet från prov där skott ingår, men även att ägaren/uppfödaren vid förfrågan kan visa att hunden är skottfast i vardagen.
 4. **Ålder på avelsdjur:** Rasklubben ger endast valphänvisning till hundar (hane och tik) som
-

är över 24 månader vid parningstillfället.

5. **Provmerit Bruksprov/vallning:** minst ett av föräldradjuren ska vid parning ha uppnått något av följande krav:
 - godkänd lägre klass på bruksprov och/eller godk. tjänstehund.
 - godkänt officiellt vallprov från SVAK eller annan officiell klubb (FCI el FCI-ansluten) i hundens hemland
 - minst 1 leg OTD (ASCA) eller motsvarande (kopia på protokoll skickas in)
6. **Exteriör utvärdering:** minst ett av föräldradjuren ska vid parning vara exteriörbeskriven (godkänd för korning) alt. utställd i öppen klass/bruksklass med minst en 2:a i kvalitetspris

Kommentarer och förtydliganden

1. **HD:** Rasklubben ger bara valphänvisning för kullar efter föräldradjur som är HD fria. Detta är en höjning av krav i förhållande till SKK:s registreringsregler för Australian Shepherd
 2. **Ögon:** För att motverka utbredning av inom rasen förekommande ögonproblem ges endast hänvisning till kullar efter föräldradjur som dels ögonlysts själva före 10 veckors ålder (CEA) samt efter 24 mån ålder dock senast inom 12 månader före parningstillfälle (katarakt). Kraven motiveras av att CEA kan vara synligt endast under valpstadiet och därefter döljas trots att hunden har sjukdomsanlaget. Vad gäller katarakt är det känt att problemet i majoriteten av fallen utvecklas under den tid då de flesta hundar börjar gå i avel (2-3 år). *När det gäller detta krav följer rasklubben aktuell forskning om gentester och fynd avseende nedärvning m.m. I dagsläget finns inte faktaunderlag för att ändra kravet.*
 3. **Skottfasthet:** Kravet är i linje med SKK:s registreringsregler vilka kräver känd mentalstatus före parning. Kravet anger också en starkare inriktning på avel på hundar som är bestående skottfasta även senare än teststillfälle. Tidigare angavs: *Som en strävan i arbetet med att förbättra skottåligheten inom rasen beslutade årsmötet 2003 om ett tillägg avseende värdesiffrorna 1-2 på skott.* Vid uppföljning av skottproblem har det visat sig att åtgärden som beslutades 2003 inte har lett till någon synbar förbättring då skottåligheten inte har ökat utan snarare minskat procentuellt sett. Problemet med skott har dessutom visat sig vara mer mångfacetterat än att kunna hänföras till avel på hundar med värdesiffra 3 på skott varför det tidigare kravet inte har någon egentlig grund för att finnas kvar. Bland annat är det idag ett mer känt och påtagligt problem är att hundar i rasen får värdesiffra 1-2 vid MH och senare utvecklar skotträdsla. För att motverka bl.a att dessa hundar går i avel grundat på tidigare beskrivningsresultat förstärks hänvisningskraven till att gälla avel på **skottfasta** hundar. Detta innebär att uppfödaren/hanhundsägaren när valpkullen anmäls till valphänvisningen går i god för att hunden är skottfast och att detta kan bevisas t.ex genom ett genomfört MH med värdesiffrorna 1- 3, ett godkänt MT med värdesiffrorna 3-5 eller andra genomförda prover med godkända skottmoment. Utgångspunkten är att hunden ska vara skottfast i vardagen och detta ska vid behov kunna visas för tikägare, valpköpare etc. Genom att förstärka kravet till att gälla avel på skottfasta hundar är målsättningen att ändra attityden kring avel på hundar med skottproblem samt att uppfödare, hanhundsägare samt valpköpare mer aktivt ska ta ställning till hundarnas faktiska skottfasthet och inte enbart basera sig på värdesiffror från enstaka
-

testsituationer som kan vara vilseledande. På detta sätt är tanken också att öka medvetenheten om att ett testresultat från ett tidigare MH inte med självklarhet betyder att hunden är skottfast.

Det är viktigt att notera att det förändrade kravet, trots förändring från 1-2 till 1-3 som skottvärde på MH, inte ska uppfattas som en sänkning av krav utan som en förstärkning då fokus i kravet numera ligger på att hunden ska vara **skottfast vid avel** oavsett testresultat. Tidigare krav uttryckte inte något av det utan baserades på enstaka testtillfällen vilket i vissa fall kunde ge felaktig grund för avelsval. Vid användande av utländsk hund från land där MH/MT/prov med skott inte finns att tillgå ges dispens från kravet på genomfört prov. Det ligger då på uppfödarens ansvar att själv kontrollera skottfasthet och att kunna lämna uppgifter till valpköpare.

4. **Ålder på avelsdjur:** Kravet baserar sig på ett flertal grunder, som sjukdomsutveckling, mognad hos våra hundar samt en önskan om en ökning av generationsintervallet. Tidigt användande av hundar försvårar generellt sett motverkan av sjukdomar och ökar risken för spridning av anlag. Australian Shepherd är dessutom en medelstor arbetande ras med en relativt sen utveckling både fysiskt och psykiskt varför rasklubben anser att det är att se till hundens bästa att avvakta med avelsdebut till efter 24 månader. RAS anger en inriktning för avelsdebut upp emot 36 månader.
 5. **Provmerit Bruksprov/vallning:** Rasklubben vill enligt RAS verka för avel på hundar med arbetsvilja och arbetskapacitet och ger därför endast valphänvisning till kullar där minst ett av föräldradyren har genomfört någon form av arbetsprov inom vallning/bruks. Nivån baserar sig på SKK:s regler för deltagande i bruksklass och med komplettering av andra prover som för rasen kan bedömas motsvarande.
 6. **Exteriörbeskriven:** Rasklubben vill verka för avel på hundar med en rastypisk exteriör och utan diskvalificerande fel.
-